

[H. C. Toft.]

ster gav udtryk for inden denne regerings dannelse: at dette lovgivningsarbejde var en samfundsulykke. Det ærede medlem hr. Kristian Kristensen har de foregående år ved behandlingen af udlånsloven givet udtryk for, at man nu må vente og se, hvilket resultat den kommission, der arbejder med spørgsmålet, kommer til, og derfor er lejligheden og muligheden der nu for det ærede medlem hr. Kristian Kristensen til at komme frem med retsforbundets synspunkter og stillingtagen.

Jeg vil også gøre et par bemærkninger til statshusmandsloven. Det er beklageligt, at kommissionen vedrørende denne lovgivning ikke har færdigbehandlet sin opgave nr. 5, således som det har været nævnt af de to tidligere ordførere; men af oplysningerne, der er fremskaffet til kommissionen, fremgår det, at denne lovgivning med den udvikling, der allerede har fundet sted, ikke er i overensstemmelse med tidens krav og den befolkningsmæssige udvikling, men at vi tværtimod med disse love fremmer en jordpolitik, der er helt forkert.

Vi vil derfor også under det kommende udvalgsarbejde vedrørende statshusmandslovsforslaget virke for ændringer i loven og håber på andre partiers medvirken.

En del af de foreslåede ændringer i statshusmandsloven er en følge af de foreslåede ændringer i udlånsloven, men derudover ændrer man også bestemmelsen om, at brugene ikke må være større end 8 ha middelgod jord, til, at brugenes størrelse ikke må overstige et for et familiebrug passende areal. Heri ligger en klar erkendelse af, at den kritik, vi allerede i nogle år har fremført om, at brugene var for små, er berettiget, idet et familiebrug af os alle herinde formodentlig anses for at være en del større end det hidtil gældende mål på 8 ha middelgod jord.

Det samme gælder udvidelsen af størrelsesrammen ved sammenlægning af brug. Når man endelig med statens midler vil udstykke, kan vi ikke andet end være tilfredse med denne udvikling. Det er en erkendelse af, at vore synspunkter var rigtige.

Forslaget om ændrede og ensartede pantsætningsregler er rigtigt og i høj grad påkrævet. Derimod vil jeg vende mig stærkt

imod den nye regel i lovforslaget, at den sidste femtedel af lånet bliver uopsigelig i 60 år.

Jeg kan ikke undlade her at udtrykke nogen forundring over, at den højtærede landbrugsminister i sin tale på Nyborg Strand for nylig gav udtryk for det stik modsatte af det, som dette lovforslag er udtryk for. Jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et citat af landbrugsministerens tale, gengivet i Skive Folkeblad den 2. januar 1960. Den højtærede landbrugsminister sagde i Nyborg, bl. a.:

„Det er for landbruget og samfundet utvivlsomt et gode, at vi har en landbolovgivning, der fastslår som hovedregel, at et landbrug skal drives som en selvstændig enhed.

Det har sikret mod store svingninger i landbrugets driftsforhold. Det har givet en garanti for, at så mange landmænd har kunnet blive deres egen herre.

Tillige med at befordre selveje og selvstændighed har det skabt initiativ, arbejdslyst og arbejdsglæde.

Den økonomiske betydning heraf har været betydelig, og den menneskelige har været endnu større.

Når vi i Danmark ikke har en foræret, undertrykt bondestand, er den væsentlige årsag, at dansk landbrug bygger på selvejet i de enkelte bedrifter, og at vor landbolovgivning underbygger dette princip.“

Jeg spørger: hvor er selvejet efter forslaget? Hvor er garantien for, „at så mange landmænd har kunnet blive deres egen herre“, når man gennem denne lovgivning ikke blot indsætter en uopsigelig prioritet, men også lovgiver på den måde, at man efter indstilling fra statens jordlovsudvalg, når ejendommen overdrages til en anden, bestemmer ikke blot, at lånebeløb, som ikke hidtil har været forrentet, skal forrentes, at lånebeløb, som ikke hidtil skulle afdrages, skal afdrages, men tillige bestemmer, at rentesatserne for de øvrige lån også kan forhøjes helt op til 7½ pct. årlig, og at halvårsydelseerne yderligere skærpes? Alt dette skal ske, hvis den eventuelle køber ejer nogle få tusinde kroner mere, end man finder for godt.

Vi er af den opfattelse, at statens forårsret til landejendomme med et grund-